

ÌTAN ÀBÁJÁYÉ

Básí à ká ti mú ojú tó ɔni yéé wà run arùn SIDÁÀ ó gbà?

Ìwé ɔma eléèkó

© Association Ìlòsíwájú Èdè Ìdàáshà (I.E.I) et Wycliffe Benin
BP : 18 Dassa-Zoumé ; Tél : 94 30 55 22/97 56 57 99/21 32 50 43
Email : literacy@wycliffebenin.org/prosper_nongnide@sil.org

ÌTAN ÀBÁJÁYÉ

Básí à ká ti mú ojú tó ɔni yéé wà run arùn SIDÁÀ ó gbà?

Ìwé ɔma eléèkó

Elaboré par :

L'Association Ìlòsíwájú Èdè Ìdàáshà (I.E.I) en collaboration avec
Wycliffe Bénin

© Association Ìlòsíwájú Èdè Ìdàáshà (I.E.I) et Wycliffe Benin, 2015
BP : 18 Dassa-Zoumé ; Tél : 94 30 55 22/97 56 57 99/21 32 50 43
Email : literacy@wycliffebenin.org/prosper_nongnide@sil.org

L'alphabet utilisé dans ce manuel est l'alphabet de Ìdàáshà
contenu dans la plaquette de l'alphabet des langues nationales.

(CENALA 2009), République du Bénin

Titre en français : L'histoire de Kande, Livre de l'enseignant

Traduit par : Traducteurs du Projet Ìdàáshà (I.E.I)

Vérifié par : Prosper NONGNIDE

Illustrations : MBANJI Bawe Ernest

Version originale de L'histoire de Kande, Manuel du Facilitateur

© SIL Région Afrique 2007. Utilisée avec autorisation.

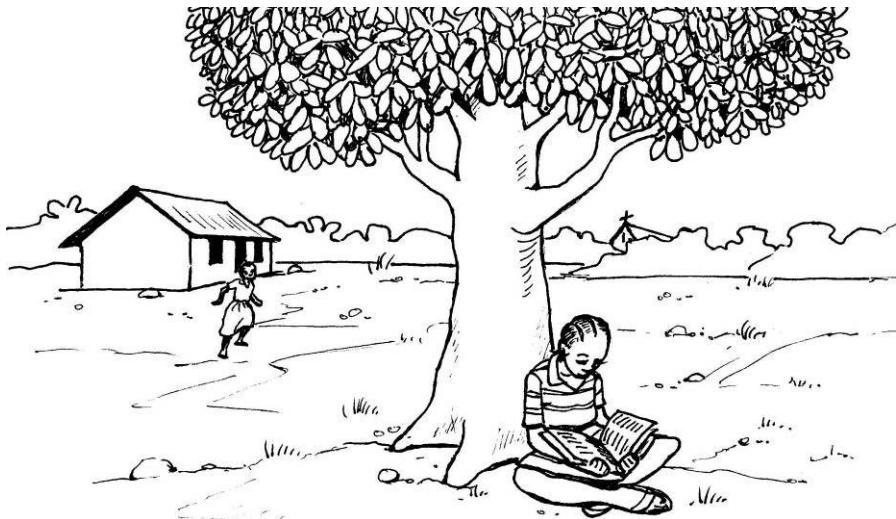
Histoire et illustrations adaptées des livres « Histoires de
Kande, Livres 1 à 5 » ©Shellbook Publishing Systems
(www.shellbook.com) 2004. Utilisées avec autorisation.

1ère édition, 2015 (2000 exemplaires)

© Association Ìlòsíwájú Èdè Ìdàáshà (I.E.I) et Wycliffe Benin, 2015
BP : 18 Dassa-Zoumé ; Tél : 94 30 55 22/97 56 57 99/21 32 50 43
Email : literacy@wycliffebenin.org/prosper_nongnide@sil.org

Eríwo àkpàshè

Iwun ìbòlò ìnà

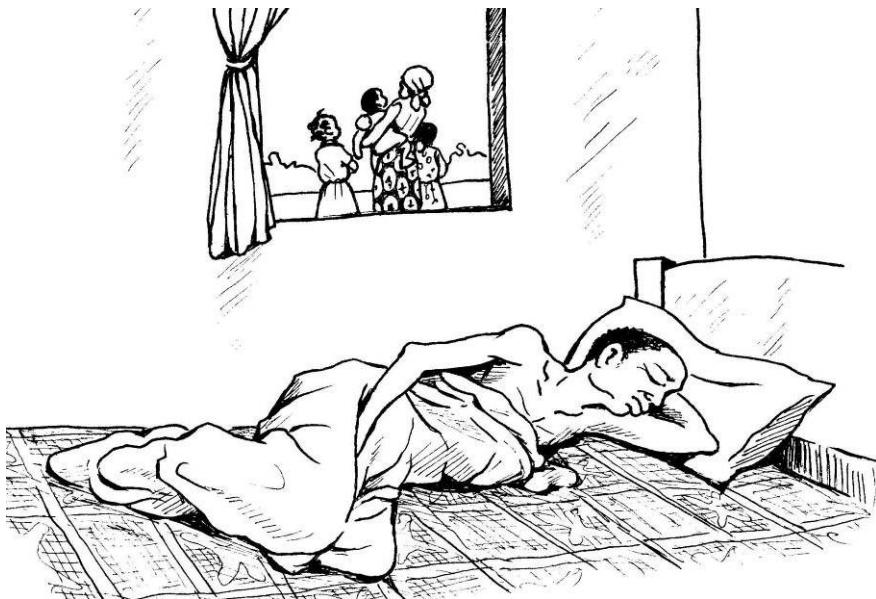
Ìtan yèyí ó wà wí ìyìn lá Àbájáyé. L'ójó kàn, Àbájáyé jokó si l'ábé egi, shí ó wà ka ìwé kàn. L'íbè ó, ɔmanà è l'ólobìnrin yèé àà kpè lí Àsíbá ó sáré wá, shí óní:

«Àbájáyé o, Àbájáyé o! Ñ gbó shí olobìnrin àán wà wí ìyìn lí èérin ara wan, shí à ní ìnà lí iwun ìbòlò kàn. Ké ò déní le?» Àbájáyé dáwùn, shí óní: «ɔmanà um, ó jo baní ñ mà ú mà. Àa kó kéké wí ìyìn ó ùungbo ìnà gbo shí àa kó ríran si línì rere. Àa

kó sáré, shí ká rí ɔni yèé ε kó gbiwá ó!»

Yèé Àbájáyé gbo Àsíbá gbo-ó tó l'ílé ó, ó tó àan kpóó, shí à wà réènrín. Èrín ó she shí ɔmanà wan l'ólobìnrin Àyàbá gbo Kòdùúm gbo, kánná ɔmanà wan l'ólokìnrin Kòsí kéè bá an l'édò ìnà-a wan, shí ìnà-a wan ní: «E dáké. Dàdá iín wà sùn!», shí ó fà án jìnà lá èkù ó. Àsíbá wà bérè ní: «Ìnà, ò lí iwun ibòlò kàn rè?» Ìnà ó mú ɔwó si lítá inú, shí ó ní: «Ojúlé wa ε kó lákún.»

Odún mírin ján Kòdùúm lí ni, shí yèé ó gbó bÉè ó óní: «Mà n wí u fí dàdá!» Ìnà ó fán akpá è ítán shí kó tó l'áunkpànnà ó, shí óní: «Óma ùum, ó ti mà. Jòó è kó mídé».

Kòdùúm fa ojú ro torí Éè wù ú shí kó wà bóló dàdá è, àmá ti l'írè kàn, ìnà è kèè tó bi fú u shí kó sómá è ró. Dàdá ó ti wà mídé bÉè líshàyí ó jì, shí kèè tó shishé ró. Ó súma tití shí ara è kpóó dè, shí Éè wà wúkó kpíkpò. Èdùn Éè wà dá ɔni yèé wà l'ojúlé an ó kpóó.

L'ójó kàn, Àbájáyé wà l'ójà shí ó wà wí fí ija è anní, ìnà ùun ε kó bíma. Olokìnrin kàn sómá è, shí ó wà fú u fú she eléérín-mèrín shí ó ní: «Óma ó ε kó lí arùn SIDÁÀ baní dàdá è ni!»

Àbájáyé kò ríran si lí iwun yèé ija ó wà wí ó, shí ó sérè l'ókàn ara è ní: «Dàdá kò ka lí SIDÁÀ né, nùmí ée ka jí ó lí u lí èyító ni?» Shí ija è an wí fú u ní: «Máa retí è!»

L'óru kpóó l'ójó yéénì ó, Àbájáyé bérè ná ìnà èní: «Ìnà, éé jí dàdá lí arùn SIDÁÀ ni? Ñ ti lákún núwan ká wí èyító fú um.»

Ìnà Àbájáyé deríkodò, shí Àbájáyé rí fòní ó wà sɔkún. Ó dáwùn ní: «Een, ó kúra fú um, yéé ò gbó iwun yéénì l'órùn ònìyàn an è.»

Àbájáyé wà bérè ná èní: «Bójí dàdá kú ó, básí àa ε kó ti she le? Básí àa ε kó ti she, shí àa kó rí ije gbo owó gbo, shí àa kó yɔ fu gbé l'áyè le?»

Shí ìnà è dáwùn ní: «Olórun ε kó ran ni l'ówó.» Àan méjì ó kpóó sɔkún fí àsìkò kàn.

Dàdá Àbájáyé kú ítán shí àṣìkò òjò kó tó. Ija è an gbo irá è an gbo-ó wà sun ɔkún ikú è. Àbájáyé sérè l’ókàn ara èní: «Ké she shí a kò wá l’írè yèé ó wà l’árùn, shí kò rí òníkàn l’ágbè ó le?». Adarí ijo ó ján jí òníyàn òbú tookpokpo yèé wa kpalewo dàdá ítán shí kó kú ó ni.

Oshù iye kàn l'eyìn béké ó, Àbájáyé gbo ìnà è gbo-ó lò kékè tale
egi. Ìnà è kò tó yo wà mí gangan ró, shí ara è kpóó dè. Àbájáyé
fa ɔwó è, shí à kékè joko odé. Ìnà óní: «Èè wáa wà baní n kò tó lí
àmí, shí n fu shishé baní tètè ró ni.»

Eríwo èkéjì
Ìshòro àán wà gùlé l'ójúlé
Àbájáyé

Àbájáyé gbo ìnà è gbo-ó jokó l'ábé egi kàn. Ara ìnà ó
kò yá. Ó tó u tití, shí Àbájáyé téjú kéè fà ú dìde.

Dàdá Àbájáyé ti kú. Shí ìnà Àbájáyé wà l'efun shí ara è kpóó dè. Yè she ó, ọma àan ó láti mú kunkun lá ishé kpere yéé tètè è. Àbájáyé éè gbigbe lítá àbíná è an l'ólobìnrin bójí ó rí fñí a kò wà mú kunkun lá ishé rere. Àmá ìnà ó kèè jé béè, shí éè wí ní: «Àbájáyé retí shí o gbó, máa wà gbigbe lítá àbína èe àan l'ólobìnrin béè, torí yéé à tó lá ó níí à wà she è.»

L'ójó kàn ó, olobìnrin méjì lí èéerin ɔma ìjò ìlú an ó kékè bélèwo
ojúlé ó. Òníkàn jí àshìshé ilé ìwòsàn, ɔníkéjì ó éè máa kpìtan
àan rere. Àà wáa kpalèwò án l'írè kànjàán. Àà baní ìje wá fú
an, shí àà ran ìnà ó l'ówó kpíkpò fí ishé ilé an shíshe. Àà wí
aréma, shí àà kpìtan rere àan. Inú Àbájáyé dùn yéé ó rí ní ìnà
ùún wà réènrín odé lígàyí è.

L'ójó kàn ó, àshìshé ilé ìwòsàn ó gbo ìnà Àbájáyé gbo-ó wà wí ìyìn, shí Àbájáyé wà retí wan. Iwun yèé à wà wí ó kpóó kò yé u, àmá ó gbó fòní dàdá ùun kò gbé l'ówó fí ìnà ùun. Ó gbà lí kòkòrò yèé éè fa SIDÁÀ wá ó, l'írè yèé ó sùn bá olobìnrin òmírìn è.

Dàdá ó kò mà fòní ùún lí kòkòrò-o SIDÁÀ, yè she ó, kò she ñkànjáán núwan ìnà ó kó ma gbà l'árùn ó. Ìnà ó e kó ti gbà lí kòkòrò-o SIDÁÀ lí dàdá ó, shí ọma ó ée yóó gbà línì lí ìnà è rèreró. Àshìshé ilé ìwòsàn ó wí fí ìnà ó ní: «Ò láti wá l'ílé ìwòsàn, shí ká se àmara èe, shí ká wò bí íshi ò lí kòkòrò-o SIDÁÀ ni?»

Ìnà ó lò l'ílé ìwòsàn, shí àshìshé ilé ìwòsàn ó gba àmara è odé, shí yèé ó sè ú ó, ó fú u lí àbò lí ishéjú iye kàn. L'ílèémá è ó, ìnà ó jíkò ìkúra ó fí Àbájáyé. Ìnà ó gbà lí kòkòrò-o SIDÁÀ, shí ọma yèé wà l'ínú è ó katún ée yóo lí kòkòrò ó rèèrò.

Àshìshé ilé ìwòsàn ó wí fí ìnà ó ní ó láti je èso egí àan gbo ọbè ewé an gbo, shí ara è kó yin. Ó fú u lí ewé an, shí kó fu bɔ arùn kàn an. Iwun yèé shinrin línì ó ní jí ilé ìwòsàn ó kò lí ewé yèé àà kpè lí ARV, shí éè já bá kòkòrò-o SIDÁÀ è. Èdùn wà dá ìnà ó lá ọma yèé wà l'ínú è ó. Líbisí béè e kó yo rí ewé ARV, shí kó she shí ọma ó kó ma gbà lí kòkòrò-o SIDÁÀ ó rèèrò le?

Arùn ìnà ó kàn l'íle gùlé. Kòkòrò-o SIDÁÀ an ó wà là, shí à wà kpama. Ìnà ó gbà lí SIDÁÀ lígàyì, shí ó lí ojuju lórun ùungbo ara kpóó gbo.

Àbájáyé wà bérè ná ɔma ijó àan ó l'ólobìnrin ní: «Éε jí mà n gbà lí SIDÁÀ bójí ñ wà mú ɔwó kàn ìnà um ni?» Àshìshé ilé ìwòsàn ó dáwùn fú u ní: «Láyé, o kò kó gbà línì bójí ò wà mú ɔwó kàn ú. Iwun yèé she kpàtákì ó níí jí, ó wà wò shí o mú ìfē èε díye ú shí o mú ojú tó u è.» Ó díye ònà rere yèé à láti fà, shí ká mú ojú tó ìnà ó fí Àbájáyé, shí ó sè ré kó u lí èkó lá yebá ε kó ti se ijé rere fú u gbà è. Òkàn Àbájáyé sè balè yèé ó ma yebá ε kó mú ojú tó ìnà è gbà è.

À bí ọma ó, shí ara ìnà ó dè tití. Ó baní ọma shíñshíñ ó si, shí ó wà sun ọkún. Shí ó ní « Jílé » Àlàyé è jí: « Ọma-á jí ilé ni. » Yèé ó she ọjó kàn l'éyìn béké ó, ìnà ó kú shí Àbájáyé sò ọma ó lí Jílé. Àbájáyé gbé ọma ó, ó kéké jokó l'ábútù, shí ó ní « N kò kó bi shí o jí ọma àkúnnù mà. « Ọma ùum ò jé lígàyí ni. »

Eríwo èkéta

Iwun shínshinrìn yèé ε kó wa bá ojúlé Àbájáyé è

Àbájáyé jokó si l'ábé egi, shí ó wà fú Jílé àbíná è l'ólobìnrin lí ìje. Éè wu Àbájáyé shí olobìnrin kàn kó wa fú ɔma ó l'ómú, àmá yèé ó jí arùn SIDÁÀ níí kpa ìnà ó, ojo-ó wà she olobìnrin àan ó, torí ká ma wáa gbà l'árùn ó ló ɔma ó. ɔma ìjò àan ó kàn án wa mú ɔwó gbè fí Àbájáyé, shí à fú ɔma shíñshíñ an ó lí yàñfun omi ɔmú. À díye yebá ε kó ti fu omi gbígbóná fu sè ú fí ɔma shíñshíñ ó kánná yebá ε kó ti wà fú u línì lo è.

Jílé kàn dídà l'ákpaní shí inú Àbájáyé dùn.

L'ójó kàn ó, Kɔsí, àbíná Àbájáyé l'ólokìnrin wá, shí ó wa wí fú uní: «Mà n mí iléèwé lílɔ gégébá wòò gbo Àsíbá gbo-ó she è.» Shí Àbájáyé dawùn fú uní: «Láyé, ò láti kpàshè mú ojú tó ìwé ε». «Yè ó, è sho yóò ran ni l'ówó. Kɔsí, retí shí o gbó, ò láti she kpèlékpèlé shí o máa kéké díja bá ɔmòshá yéé èè mu ɔtí líle, shí àà wà sáré l'éyìn ɔmàkídan àan è. Bójí ò kan ɔtí múmu, o kò kó tó yo lí ìsérè rere ró, shí bójí ò sun bá òkàn lí èérin wan, shí o kò máa she, è sho gbà lí kòkòrò-o SIDÁÀ.» Kɔsí ní ùun ε kó mú ojú tó ìwé ùun rere, shí ó tàlé ní, ùun kò kó sáré l'éyìn ɔmàkídan kàn nùmí ùun kó mu ɔtí líle láyé.

L'ɔjɔ kàn ó, ɔmanà dàdá Àbájáyé kàn l'ólokìnrin wa kpalèwò ú. Shí ó wí fú u ní: «Lí àshà ìbílè-e wa ó, yèé dàdá ε kú ó, ilè yèé di tè um lígàyí».

«Àbájáyé mú igbe gbà, shí ó wà wí fú u ní: Gbèé àa kò tó lí ìdì kàn, shí àa kó fu gbé ró mà! ».

Shí ó wí fú u ní: «Ké kàn úm si línì le!» «Mà n wáa gba ilé ó ló ε l'árì kpín. Shí ti l'oní ó, mà n kan ìdájì ìjè ín an gbígbà. »

L'óru ɔjó yéénì ó, Kòdùúm wà bérè ná Àbájáyé ní: « Ée jí àá láti kó kóò líbibí ni? »

Àbájáyé dawùn ní: « Láyé, ɔmanà dàdá wa-á ní, àa ée yóò gbé líbibí ró. Àmá àá láti wà fú u lí ìdájì òjè wa àan. »

Kòdùúm dawun ní: « Kò kó tó bɔ ñkàn fí ni ró mà. » « Àá láti wo ònà òmírìn, shí àa kó fu gba ara wa. »

Lí àárò kàn ó, Àbájáyé gbo Àsíbá gbo-ó gbé ɔma shiñnshiñn ó lòkóò l'ílé ìwòsàn, shí ká wò ú. Yèé à wà lòkóò ó, Àsíbá díye olòkìnrin kàn, shí ó dóro l'ágbe ɔjà ó si. Shí óní: «Óni yèé fú um lí àrá ɔwó yèé ó nì. Bí ó na wù, ée yóò ran ni l'ówó, shí àa ée rí iwun yèé àa ε kó lò, shí àa kó fu gbé l'áyé è.» (p. 24)

Yèé à tó ó, àshíshè ilé ìwòsàn ó wo ɔma shíinshíin ó shí óní, ó wà l'ákpáni, àmá à láti dóro fí oshù iye kàn, ítán shí ká wò bíshi kòkòrò-o SIDÁÀ wà l'ára è ni.

Shí ó wí ìyìn yèé she kpàtakì ó fí Àbájáyé gbo Àsíbá gbo lá iwun yèé kan àjórìngbà l'ólobìnrin kánná l'ólokìnrin è. «Yèé è jí ɔma àkúnnù an ó, ollokìnrin kàn an, à ká wà wò ká fú iín lí ìje nùmí lí òyà kàn an, shí à ká fu shìyèrú iín, shí ká sùn bá iín. E mää bi shí ká shìyèrú iín! Iwun yèé èè she shí ká l'efùn, ká gbà lí kòkòrò-o SIDÁÀ nùmí arùn òmírìn yèé àà gbà línì bójí à sùn bá ara ni ó, èè kpò ó ni.»

Àsíbá ní: «Ǹ wà bérè ná ara ùum ní, éé jí olokìnrin yèé fú um lí àrá ɔwó yèyí ́ wà wo ònà, shí kó sùn bá um ni.» Àbájáyé gbo Àsíbá gbo kánná Àyàbá tàlé ní olokìnrin kàn kò kó sùn bá àan ítán shí àan kó mú ɔwó.

Eríwo èkínrin

Okàn Àbájáyé balè

lígàyí

Àbájáyé gbo ojúlé è gbo-ó kpàdé ìshòro líle líle àan. Dàdá è gbo ìnà è gbo-ó kú ikú arùn SIDÁÀ, shí kó mú ojú tó àbína è an l'ólobìnrin kánná l'ólokìnrin ó shòro fú u. Àsìkò kàn éè gbé, shí iwun yèé à ká je ó kèè sí, àmá Àbájáyé éè múra lá ishé shíshe l'írè kpóó torí wan. Ó gbé baní ìnà ni fí àbína è l'ólobìnrin yèé bò lí ɔma shînshîn è.

L'ójó kàn ó, Ayédá yèé jí ija ojúlé Àbájáyé ó lò kéè kpálèwò ú. Ìmòshó kàn ni, shí ó sè jí ònlùyàn, shí éè ré sá fí Òlórun. Éè gbé àbína è l'ólokìnrin gbàgbè, shí éè wà wí fí Àbájáyé l'írè kpóó ní: «Kálo lò lí òsè!»

Shí Àbájáyé éè sè dawùn fú u ní: «Kò kó shi l'oní, torí ishé kpò

ká um.»

Ayédá éè sè wà wí iwun òbú ́ fú an tití d’ɔjó yéé Àyàbá àbína Àbájáyé l’ólobìnrin ní: «Mà n lɔ, bí ó na wù mà n rí èkó kàn gbà.»

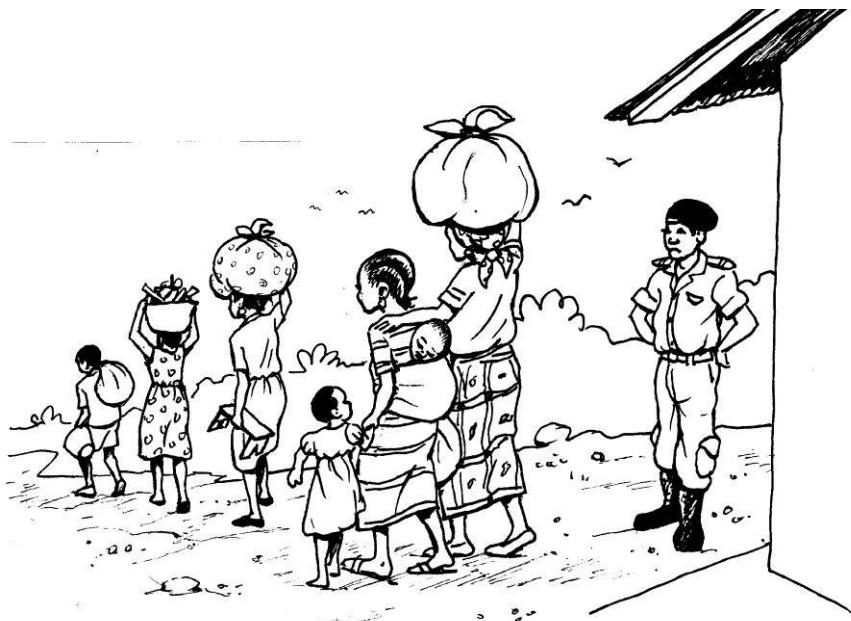
Àsíbá katún ní: «Wòm katún mà n lɔ, bí ó na wù mà n lí ija olobìnrin òmírìn an.»

Shí Àbájáyéní «Yèéní ó, e gbé Kòdùúm gbo Jílé gbo ló. Wòm gbo Kòsí gbo, àa ε kó gbé líbibí, shí àa kó ti ishé ó ló l'íwájú odé!»

L'éyìn béè ó, ḡmanà è an l'ólobìnrin wá l'ílé, shí à wí ìyìn lá oko ḡgbà ti ìjò ó fí Àbájáyé. Shí Àbájáyé jéwóní ùun kátun ùun ε kó l'ówó líní.

Adarí ìjò àán jéwó, shí à fú an lí ìdì lílákún kàn ní ká wà shishé líní, shí à fú an lí àshé ní iwun yèé à ká rí l'óko ó kpóó ε kó jí

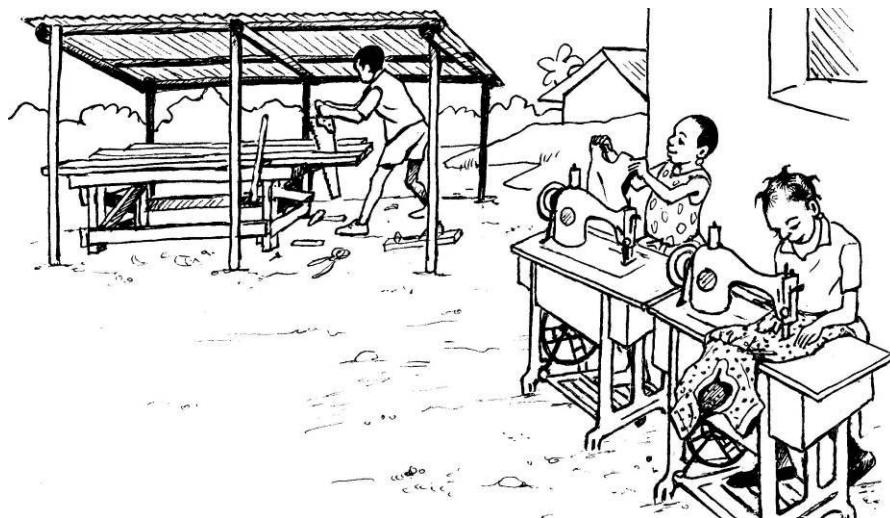

tuwan, iwun yèé à ká je nùmí à ká tà ó kpóó. À shishé kpíkpò, shí à je èrè kpere yèé tètè è.

Àsíbá ée yóo kan iléèwé líló ró.

L'ójó kàn ó, ọmanà dàdá Àbájáyé nikò wá, shí óní àṣìkò tó, shí Àbájáyé gbo ọma yèé bò an ó gbo ká sòkò l'óko dàdá-a wan kánná l'ílé è, shí ó kú ara fí Àbájáyé tití.

Olobìnrin ijò ó kàn ní ọma àan ó ká wa gbé lí ti ùun. Ó jí òkàn lí èéerin olobìnrin yèé ràn án l'ójwá lîrè yèé ìnà wan wà l'árùn

È. Ilé è wà l'ágbè-e ilé ìsìn ó gbo oko ɔgbà ìjò ó gbo. Ọma àán kékè bá u, shí ɔmanà dàdá wan sè gba ilé ó gbo oko ó gbo.

Àbájáyé gbo ojúlé è kpóó gbo kánná Kòdùúm shishé l'óko tuntun yèé à fú an, shí ó wà l'ágbè ìjò ó è. Àsíbá gbo Àyàbá gbo-ó kó ishé ashó kíkò. Ìjò ó jéwó, shí àà lo mashínì ìkòshó wan, shí Kósí yè sè kó ishé agbégi lí ìdì ishé ìjò ó.

Kparí kparí è ó, Àbájáyé wa kàn líló lí òsè ó ùungbo ɔmanà è an gbo. L'íbè níí yèé adarí ìjò ó wà ka ìyìn Ọlórun ó, ó kó an lí èkó l'ónà ìgbésí ayé tuntun omírìn lílò è. Yèé ó she ɔjó iye kàn wáa lo ó, àan kpóó jéwó ní àan ε kó lo ìgbésí ayé tuntun yèénì.

Ó dùnná Àbájáyé yèé Ayédá éè wà ràn án l'ówó l'íshé oko ɔgbà ó shíshe è. Àbína Ayédá l'ólokìnrin éè wà sharéma ùungbo Jílé gbo l'írè yèé à wà shishé ó, shí ó dùnná ojúlé ó kpóó. Shí kparí kparí ó, à rí fòní Jílé kò lí kòkòrò-o SIDÁÀ.

Àbájáyé wí fí Ayédá ní: «Yèé òbí um àán kú ó, ñà mà fòní ojúlé ó kpóó katún e kó kú ni! Ayé ó shòro si fí ni kpèyí, àmá líshayí ó, ɔlórun fú ni lí ìfojúgbè kàn si fí èyìn òla.»

Eríwo èkérú

**Óma ìlú Àbájáyé aán wà gba
èkó**

lítá arùn SIDÁÀ

Lí ñkàn ɔdún òbú l'éyìn béké ó, Àbájáyé wà wí ìyìn ùungbo Ayédá gbo, shí àní: «Óma ìjo yéé wà lí ìlú an ó ràn ni l'ówó kpíkpò! À jé shí àa éè kéké shishé l'óko wan. À kó ni lí iwun yéé àa ε kó she, shí àa kó fu gba ara wà ó, shí à ré jí ija ɔwó kòlà wa. N kò tè ma yebá àa ε kó yo kín an, fí ore àrìmiye yéé à she fí ni è.»

L'eyìn bēè ó, ijò ó she ìkpàdé lílákún kàn lá yebá à ká ti she, shí ká ma gbà l'árùn SIDÁÀ ó. Olùkó an gbo ɔma eléèkó an gbo-ó ti l'ésèkè ìlú yèé wà l'íbè an ó kpóó. Àbájáyé gbo Àsíbá gbo kánná Kòdùúm lò ruwanró, shí à gbé ɔmanà-a wan l'ólokìnrin yèé àà kpè lí Kòsí ó lò. Ayédá katún sè lò lí ìkpàdé ó.

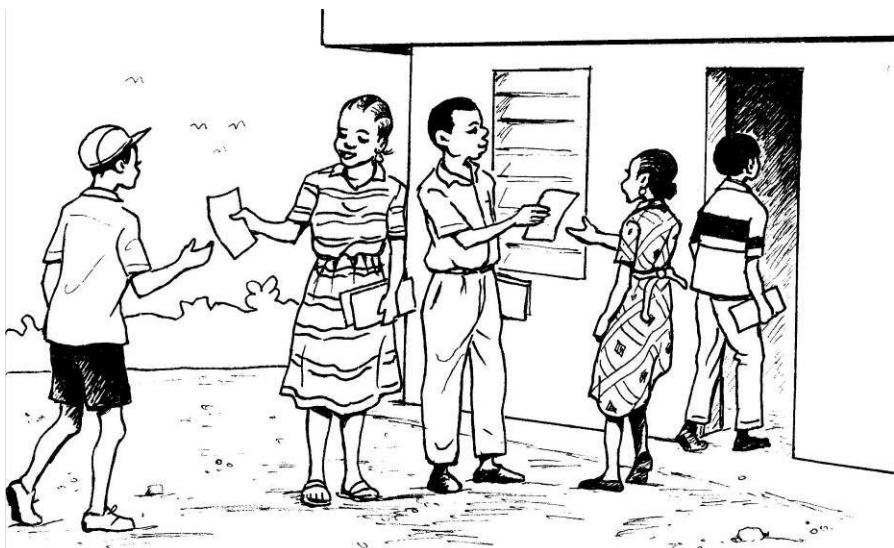
L'ójó kàn ó, òkàn lí èérin adarí ìkpàdé an ó sómá Àbájáyé, shí ó wà wí fú u ní: «Wòò gbo ɔmanà ε àan gbo, è she ka yóò ràn ni l'ówó, shí àa kó fú èkó lítá yebá à ká ti she, shí ká ma gbà l'árùn SIDÁÀ ó ni? Katún ó, è ma yebá à láti she shí ká ma gbà l'árùn ó kpere òníyàn kpóó. Shí ró ó, iin éè máa ka ìwé rere; òníyàn án mà fñí è ma iwun kpíkpò lá iwun yèé kan kòkòrò-o SIDÁÀ gbo arùn è gbo è.» Àbájáyé gbo ɔmanà è an gbo-ó jéwó ùungbo inú dúndùn gbo, shí à ní àan ε kó bá an she ìkpàdé ó.

Yèé ó shàsìkò odé kàn wáa ló ɔ, Àsíbá kan ishé ó shí ó wà ràn
án l'ówó l'ónà èkó ó kíkó. Inú dúndùn gbo ká fa òníyàn mára
gbo yèé ó lí ó she shí òníyàn án retí, shí à mú ɔkàn si lítá iwun
yèé she kpàtákì shí ó kan arùn SIDÁÀ è. Ó di olùkó rere l'ówó
yíyá lí ìgboro ìlú ó, shí òníyàn kpíkpò éè ló lí èkó è.

Kòdùúm kàn ìmúra shíshe l'ónà àwòrán an yíyo àan fí èkó lítá arùn SIDÁÀ. Kòsí tú èkó an ó si lí èdè-e wan. À she ìwé kpókólóló kàn an, shí à shàlàyé yebá à ká ti she gbà, shí ká ma gbà lí kòkòrò-o SIDÁÀ ó kánná yebá à ká ti mú ojú tó ɔni yéé gbà lí arùn SIDÁÀ an ó.

Àbájáyé gbo Ayédá gbo-ó wà ràn án l'́wó shí àà kpe òníyàn an wá lí èkó ó. Àà wò féní iwun yéé olùkó an ó à ká lò, shí ká fu kó òníyàn an lí èkó ó kpóó bádé nù. Àà shagbóra tití shí àà kpe ija wan.

Ífẹ́ yèé wà lí èérin Àbájáyé gbo Ayédá gbo ó wà kpò gùlé. Yèé Ayédá wí fí irá è an ní ùún wà wò kó lí Àbájáyé ó, ó dùnná an tití, shí Kɔsí gbo àbíná è l'ólobìnrin àan gbo-ó jé ruwanró. Ayédá wí fí ija è an ní, Àbájáyé gbo ùungbo-ó tàlé ní àan ε kó lo ìgbésí ayé mímá tití fu dìrè ɔwó múmú, shí àan ε kó ré gbé l'́wó fára àan.

Àbájáyé gbo Ayédá gbo-ó lí ara wan, shí l'eyìn béké ó, à bí ɔma òbú. L'ójó kàn ó, ojúlé wan she ìkpàdé l'ábé egi yèé Àbájáyé lí ifé fí tití ó, shí óní: «Tètè ó, màà jokó líbibí, shí màà wí ìyìn ùungbo ìnà um gbo».

Kòdùúm yèé wà lí maákeré l'íré yèé òbí è aán kú óní: «Ó ka wà wù úm shí ìnà um gbo dàdá um gbo ká wà l'ágbè um ya! Bójí à ti wà l'áyè, nà mà ní inú wan ε kó dùn lá ni si!»